

Utbildningsdepartementet

Statskontoret
Box 8110
104 20 Stockholm

Uppdrag i fråga om anslag för forskning och forskarutbildning

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att kartlägga och analysera fördelningen av anslagen för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor ur ett jämställdhetsperspektiv. Kartläggningen ska omfatta ett fåtal universitet och högskolor med intresse att delta. I uppdraget ingår även att studera fördelningsprocessen, bl.a. de bedömningar som ligger till grund för fördelningsbesluten. Där det bedöms möjligt för deltagande lärosäten får även övriga medel när det gäller forskning och forskarutbildning inkluderas.

Statskontoret ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 31 december 2014.

Bakgrund

Regeringen gav år 2011 dåvarande Högskoleverket i uppdrag att genomföra en förstudie i fråga om anslagen för forskning och forskarutbildning ur ett jämställdhetsperspektiv (U2011/6115/JÄM). I rapporten från Högskoleverket som kom in i december 2012 (U2012/7220/JÄM) konstaterades att det saknas underlag för uppföljning av anslagen ur ett jämställdhetsperspektiv, både på lärosätetsnivå och på nationell nivå. Högskoleverket menar även att det skulle bli omständligt och kostsamt för universitet och högskolor om de ålades att ta fram sådana uppgifter och att jämförbarheten mellan lärosäten skulle bli begränsad.

Av rapporten framgår att en förutsättning för uppföljning av anslaget är att det finns kunskap om vilka individer som får del av anslagen i form av lön och finansiering av andra kostnader. En utvecklingsmöjlighet som identifieras för lärosäten med utvecklade administrativa system är att ta fram översiktlig information om hur förbrukningen av de direkta forskningsmedlen för personalkostnader fördelas på kvinnor och män

inom olika befattningskategorier och inom olika vetenskapliga områden. En annan möjlighet är att koppla finansieringsuppgifter till alla anställda i personalstatistiken. I rapporten lämnas en rekommendation att en uppföljning av medlen bör omfatta de samlade resurserna för forskning och utbildning på forskarnivå för att ge en rättvisande bild av verksamheten. Vidare framhålls också betydelsen av att ge lärosätena mål som gynnar jämställdhet.

Regeringen har under ett antal år angett mål för könsfördelningen av nyrekryterade professorer på lärosätena. Rekryteringsmålen för innevarande period gäller t.o.m. år 2015. I promemorian Rekryteringsmål för en jämnare könsfördelning bland professorer – förslag om dialog mellan regeringen och lärosätet (U2012/2998/UH) föreslås en ny modell i fråga om fastställande och uppföljning av rekryteringsmålen. Promemorian har remitterats och remissvaren bereds för närvarande.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen har under de senaste åren gjort bedömningen att den politiska detaljstyrningen ska minska och att universitet och högskolor ska ges ett ökat självbestämmande över sin verksamhet. Det finns emellertid behov av att följa lärosätenas verksamhet på olika sätt. I budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1, utg.omr. 16) aviserade regeringen en kartläggning av fördelningen av anslaget för forskning och forskarutbildning ur ett jämställdhetsperspektiv. Kartläggningen ska bygga på frivilligt deltagande av lärosätena.

Det åligger högskolor och universitet att alltid iaktta och främja jämställdhet mellan kvinnor och män i verksamheten. En viktig jämställdhetsfråga är hur och på vilket sätt forskningsmedlen på ett lärosäte fördelas. Den kartläggning och analys som detta uppdrag syftar till kan fungera som ett kunskapsunderlag och inspiration för lärosäten som vill utveckla sitt arbete på detta område. Underlaget kan också bidra till större transparens i fördelningsprocesserna. Där det bedöms möjligt och önskvärt för deltagande lärosäten får även övriga finansieringskällor inkluderas i kartläggningen.

På regeringens vägnar

Maria Arnholm

Linda Österberg

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/UH och F
Socialdepartementet/SFÖ
Diskrimineringsombudsmannen
Riksrevisionen
Universitetskanslersämbetet
Universitets- och högskolerådet
Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Karolinska institutet
Kungl. Tekniska högskolan
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Linnéuniversitetet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Sveriges lantbruksuniversitet
Blekinge tekniska högskola
Dans- och cirkushögskolan
Försvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan på Gotland
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mälardalens högskola
Operahögskolan i Stockholm
Stockholms dramatiska högskola
Södertörns högskola
Chalmers tekniska högskola AB
Stiftelsen Högskolan i Jönköping
Handelshögskolan i Stockholm

Sveriges universitets och högskoleförbund
Sveriges förenade studentkårer
Sveriges universitetslärarförbund